

Tidsskriftet
DEN NORSKE LEGEFORENING

Inn i det ukjente

INTERVJU

ANNE KATHRINE SEBJØRNSEN
annekaths@hotmail.com

Abigail Onsrud arbeidet som lege i Sør-Afrika før kjærligheten førte henne til Norge. Frykten for å ikke bestå nasjonal fagprøve i medisin har inspirert henne til å hjelpe utenlandske leger som vil jobbe i Norge.

Foto: Birgit Solhaug

Å møte Abigail Onsrud for første gang er nærmest som å møte en nær venn etter lang tids atskillelse.

– Så utrolig hyggelig å møte deg. Dette har jeg gledet meg til, sier hun med en aksent som ofte mistolkes som amerikansk, selv om den ifølge henne er typisk sørafrikansk.

Til tross for at reisen fra Sør-Afrika til Gjøvik sykehus har vært kronglete og lang, ser hun bare opp og frem. Det gjør hun i grunnen nesten alltid, for Abigail Onsrud er ikke en som gir seg så lett. Både pågangsmot og utholdenhet skulle vise seg som nyttige personlige egenskaper da valget ble tatt om å flytte fra Sør-Afrika til Norge.

– Det har vært frustrerende og krevende å måtte gjøre alt på nytt. For å kunne praktisere som lege i Norge måtte jeg få alle nødvendige godkjenninger og i tillegg ta førerkortet, sier hun.

Heldigvis er hun en person som leter etter det positive og ser muligheter i det meste. Imidlertid er det ikke de praktiske tingene som har vært det mest utfordrende ved å flytte til et nytt kontinent.

– Det vanskeligste har vært å lære seg alle *unspoken rules*, alt det som gjør Norge så spesielt. Hun tar en smak av rabarbradrikken som hun valgte fordi hun gjerne prøver noe nytt når anledningen byr seg.

– Hva er det som gjør Norge så unikt?

– At vafler spises med brunost eller syltetøy, at det er vanlig å kose seg med is og pølse på 17. mai, at man har flagg og ballonger i bursdagselskap, det er sånne ting som er annerledes. Heldigvis har mannen min og hans familie hjulpet meg mye. Det har gjort alt veldig mye lettere, forteller hun.

«Når jeg går på toget og det sitter bare én person i kupéen, setter jeg meg naturligvis ved siden av vedkommende. Det tror jeg nordmenn synes er litt rart»

Nordmenns distanse til hverandre blir hun likevel ikke vant med. Som sørafrikaner er det en selvfølge for henne at man gjør sitt for at folk man treffer på sin vei ikke skal føle seg ensomme eller triste.

– Når jeg går på toget og det sitter bare én person i kupéen, setter jeg meg naturligvis ved siden av vedkommende. Det tror jeg nordmenn synes er litt rart, sier hun.

Romantikk i Rotterdam

Abigail var nesten ferdig med turnustjeneste i hjembyen Pietermaritzburg, da hun ble plassert ved siden av den norske legestudenten Bjarte under middagen på en konferanse for kristne leger i Rotterdam.

De to hadde mye å snakke om. Blant annet hadde de begge et hjerte for misjonsarbeid. Bjartes foreldre hadde drevet misjonsarbeid, og han hadde bodd to år i Niger og et halvt år i Kongo før han dro på utveksling til Sør-Afrika. Nå var han tilbake som student i Norge. Onsruds hjerte sank litt da kongressen var ferdig. Skulle de noen gang treffes igjen?

Det ble heldigvis nye anledninger til å treffes. Sommeren etter kom han tilbake på et hospiteringsopphold i Sør-Afrika. To år senere giftet de seg, og to uker etter bryllupet flyttet hun til Norge. Da hadde hun jobbet to år med pediatri, mest på nyfødtintensivavdeling. I Norge ventet en deltidsjobb som studentkoordinator for Norges kristne legeförening.

Abigail Onsrud

Født 1989 i Addis Abeba

Bachelor i medisin og kirurgi, University of Kwa-Zulu Natal 2012

CAPRISA forskningsinstitutt (hiv/tuberkulose) 2012

Medical internship (turnuslege ved flere avdelinger), Pietermaritzburg Hospital Complex 2013-14

Community Service year, Potchefstroom Hospital 2015

Lege i akuttmottak, Mediclinic Private Hospital Pietermaritzburg 2016

– Koordinatorstillingen ga meg en mulighet til å bli raskere kjent med geografien og universitetssystemet i Norge. I tillegg møtte jeg mange mennesker og fikk et stort nettverk. Det var en veldig fin måte å bli kjent med et nytt land, forteller hun entusiastisk.

– Hvordan var det å lære seg norsk?

– At jeg har engelsk som førstespråk og afrikaans som andrespråk, hjalp meg mye. Norsk setningsbygning likner jo litt på den man har i afrikaans, et språk utviklet fra nederlandsk. Nå føler jeg meg både sørafrikansk og norsk, sier hun. Hun flirer litt. Norsk bokmål hjelper deg bare et stykke på vei i et land fullt av nærmest uforståelige dialekter for den uinnvidde.

– Først lærte jeg norsk, så lærte jeg meg «snertingnorsk» som jeg kaller dialekten i Snertingdal. Den eldste sønnen vår snakker ren «snertingdøl». Han sier «dom» til dem, og ønsker å bli bonde, forteller hun smilende.

Underviser for nasjonal fagprøve

Under pandemien fikk paret to barn. Så begynte Onsrud som sommervikar på anestesivdelingen på Gjøvik sykehus. Som lege fra Sør-Afrika måtte hun imidlertid gjennomføre kurs i nasjonale fag og bestå norsk fagprøve før hun kunne begynne på norsk turnustjeneste.

– Det var virkelig ikke lett å lese til nasjonal fagprøve alene. Jeg følte meg så ensom i dette og var veldig redd for ikke å bestå. I tillegg koster det mye å avlegge eksamen. At man bare har tre forsøk på å bestå den, gjør at mange føler stor frykt for å ikke bestå. Ikke er det noen klar anbefaling om hvilke bøker man skal lese heller, eller tilgang til ferdighetscenter.

«Jeg bestemte meg for at hvis jeg stod på eksamen, skulle jeg dele kunnskapen og erfaringen min videre»

– Jeg bestemte meg for at hvis jeg stod på eksamen, skulle jeg dele kunnskapen og erfaringen min videre.

Heldigvis besto hun fagprøven på første forsøk.

– For meg ble eksamen en positiv opplevelse. Nå fikk jeg jo bevist for meg selv at jeg er en god norsk lege.

Foto: Birgit Solhaug

– Jeg så mange som klaget over situasjonen uten å gjøre noe med det. Det hjelper jo ikke, sier hun og smiler. Onsrud bestemte seg for å gjøre noe med problemet, for slik er hun oppdratt. På østkysten av Zululand deler man av det man har, man gir videre. Stort sett forsøker man å gjøre alle anledninger til en fest, enten det er på bussen, i begravelse eller på stranden.

Så snart fagprøven var bestått, startet hun arbeidet med å hjelpe andre til å bestå. Hun brukte whatsapp-gruppen *Fagprøve* som plattform. Her kan leger som skal gå opp til nasjonal fagprøve i Norge, legge inn alt fra boktips til kasuistikker og tips om hvordan håndtere spesielle situasjoner knyttet til norsk helsevesen.

Onsrud inviterer til digitale treff og underviser gruppen fem ganger i halvåret, alt på frivillig basis. Undervisningen starter etter at hun har lagt barna.

– Jeg begynte med å undervise og planlegge forberedelsene til fagprøven. Frem mot eksamen ser jeg hvordan selvtilliten til disse legene vokser. Det å undervise gjør jeg med glede, understreker hun.

Gruppen vokste raskt og har nådd omkring 300 medlemmer fra en mengde land. Her er leger fra hele verden representert. Noen av gruppemedlemmene har allerede bestått fagprøven, men tviholder på medlemskapet grunnet det gode fellesskapet som gruppen tilbyr. Mange sosiale relasjoner blir skapt i gruppen, folk finner sammen geografisk og lager egne studiegrupper. Flere arrangerer også treff på hotell der de øver sammen i forkant av eksamen.

– Hvilken målsetningen har du for gruppen fremover?

– Jeg vil gjerne at den utvikler seg til noe mer formalisert, for eksempel i regi av universitetet eller i samarbeid med ferdighetscenteret. Eksempelvis hadde det vært fint med organiserte helgesamlinger med undervisning og rollespill. Oppfordringen er herved gitt, sier hun smilende.

Utforskertrang og multikultur

Fascinasjonen for det utforskede har vært med henne fra hun var liten. At hennes halvt greske og halvt etiopiske far jobbet som professor i økonomi, førte dem både til USA og Etiopia, før de endte opp i Sør-Afrika da hun var fem år. Det er fra Sør-Afrika de fleste barndomsminnene kommer.

– Sør-Afrika er så sammensatt. Alt fra farger og språk til kultur og musikk er mer heterogent. Barndommen min var tett knyttet til den engelske kirken, mens foreldrene mine var etiopiere. Jeg har vokst opp i to kulturer, den etiopiske og den engelske.

– Du er en utadvendt person?

– Nei, det er tvillingsøsteren min som er den utadvendte av oss! I sørafrikansk målestokk er jeg faktisk veldig innadvendt. Men i norsk målestokk er jeg kanskje utadvendt, sier hun og ler forsiktig.

– Jeg oppfatter jo nordmenn som litt sjenerte. Man må skrelle av lag for lag for å bli kjent med dem.

Egentlig ville hun bli astronaut eller astronom, utforske stjernehimmelen og det endeløse verdensrommet. Hun ville se det ingen hadde sett før henne.

– Så fant jeg ut at kroppen var like fascinerende som verdensrommet. Jeg innså dessuten at jeg ikke ville klart meg så godt uten menneskelig kontakt. Som astronaut befinner du deg jo litt ute i gokk, sier hun på det som nok må være «snertingnorsk».

«Jeg er ikke redd for det ukjente og blir lett fascinert av ting som ikke er tilstrekkelig utforsket, enten det gjelder kroppen eller fridykking»

– Som person er jeg nysgjerrig og søker mot det ukjente. Jeg er ikke redd for det ukjente og blir lett fascinert av ting som ikke er tilstrekkelig utforsket, enten det gjelder kroppen eller fridykking. Jeg er kristen og har troen med meg i hverdagen og jobben, forteller hun.

Kontrollerte dypdykk

Utforskertrangen har nå ført henne dypt til vanns. I år begynte hun med fridykking. Kort fortalt innebærer det at man tar på seg et vektbelte og dykker uten pustehjelp.

– Det er som å entre en annen verden. Foreløpig har jeg vært nede på 15 meters dyp, men mange går 50 meter og enda dypere. Da vi dykket i Risørs skjærgård, så vi mange arter av sjøgress og fisk som jeg aldri har sett tidligere.

Foto: Birgit Solhaug

For dypet er hennes fristed. På dypet er det både fredelig og vakkert.

– På samme tid er det slitsomt. Det er skikkelig lungetrening, altså! Jeg elsker å svømme, utbryter hun.

– Du blir ikke redd?

– Nei, det føles så trygt. Vi gjennomgår kurs først, og dykkingen foregår i trygge rammer. Det er egentlig mye lettere enn å dykke med utstyr. Man hopper bare uti og trenger ikke å tenke på annet enn å komme seg opp igjen. Jeg er eventyrlysten, men ingen vågal type,

understreker hun.

Islagte vann får ingen henne til å gå over. Der går grensen for eventyrlyst.

Ubunden fremtid

Nå venter distriktsturnus i Gjøvik. Deretter ligger veien åpen og uutforsket.

– Hvor vi skulle bo var jo «elefanten i rommet» da jeg og mannen min møttes, men det blir Norge nå. Mine foreldre bor fortsatt i Sør-Afrika, men tvillingsøsteren min er i Tyskland, det føles nærmere Norge. Vi skal overta familiegården i Snertingdal, men først skal mannen min, som spesialiserte seg i anestesioologi, ha gruppe 1-tjeneste på Rikshospitalet, forteller hun.

«Jeg har lært at det er bedre å engasjere seg fullt i noen få ting enn å spre engasjementet for mye»

Faglig er veien videre ganske åpen. Kanskje vil hun jobbe med barn på en eller annen måte, men foreløpig har hun ikke bestemt seg for en eventuell videre spesialisering.

– For min egen mentale helse er det viktig å ha god balanse mellom hjem og jobb. Jeg vil så mye, og det er lett å engasjere seg i mye forskjellig. Jeg har lært at det er bedre å engasjere seg fullt i noen få ting enn å spre engasjementet for mye. Kanskje reiser vi ut på misjonsoppdrag en gang, hvem vet?

Onsrud har tro på at legelivet blir bra.

– Verden er fortsatt stor og livet langt, sier hun, og gir servitøren et inderlig smil.

Servitøren smiler varmt tilbake. Det er som om de alltid har kjent hverandre.

Publisert: 7. november 2022. Tidsskr Nor Legeforen. DOI: 10.4045/tidsskr.22.0609

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2022. Lastet ned fra tidsskriftet.no 2. desember 2022.